

Asigurările obligatorii de răspundere civilă auto: între extreme

Asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto (în continuare: asigurarea RCA) face parte din segmentul cel mai controversat al asigurărilor în RM.

Este sfera în care se resimte cea mai mare concurență între societățile de asigurare, dar unde există și cea mai mare cerere din partea cetățenilor și întreprinderilor.

Viziune comună

Obiectivul comun al societăților de asigurare pentru acest segment este maximizarea veniturilor. Astfel în anul 2004, societățile de asigurare locale au încasat pe asigurarea RCA suma de 73,6 mln lei (din care 75,1% provin de la persoane fizice). Suma totală a despăgubirilor de asigurare RCA pentru aceeași perioadă se ridică la 24,2 mln lei (82,6% din plăți fiind efectuate către persoane fizice). Din cifrele furnizate de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor rezultă că rata daunei (raportul despăgubiri/încasări) pe acest segment este de numai 32,9% în medie pe piață.

Asigurările obligatorii RCA sunt efectuate de societățile de asigurări în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 956 din 28 decembrie 1994 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule și vehicule electrice urbane”. Calitatea prestației asigurătorilor depinde în special de condițiile prevăzute în acest act, care din punctul nostru de vedere suferă mult

Argumente

Limitele asigurării: Asigurătorii moldoveni sunt obligați să compenseze pagubele materiale doar în limita sumei de 180000 Lei (circa 14000 dolari SUA). Asta înseamnă că victima unui accident rutier care are o mașină de lux are toate șansele să-și repare prejudiciul din cont propriu, în cazul în care vinovatul este insolubil. În cel mai „fericit” caz vinovatul își va vinde averea (dacă o are) pentru a compensa paguba.

În ceea ce privește despăgubirile pentru vătămări corporale, acestea sunt nelimitate.

E necesar să vorbim și despre calitatea serviciilor. Hotărârea Guvernului prevede expres la art.30 că „despăgubirea de asigurare în caz de deteriorare sau distrugere completă a bunurilor...se acordă în cuantumul real al pagubelor, calculat la **prețurile existente** la data producerii evenimentului asigurat, **luându-se în considerație uzura**”.

Anume această prevedere ne și distruge iluzia asigurării, deoarece dacă mașina victimei are o vechime de 10 ani, atunci la schimbarea unei piese se va plăti în jur de 15% din valoarea reală (uzura în acest caz constituind 85-90%). Materialele și manopera sunt compensate de societățile de asigurare în proporție de 100% din valoare. Astfel, pentru farul unui Nissan de 10 ani, care costă nou cca 50 euro veți primi doar 7,5 euro (reprezentând în concepția asigurătorului valoarea rămasă).

Cum se explică existența beneficiarilor mulțumiți de prestația asigurătorilor moldoveni?

Răspunsul derivă din exemplul de mai sus: cei care au pagube minore (fără schimbări de piese) primesc 100% din valoarea pagubei. Mai mult chiar, unii beneficiari rămân și în profit (atunci când prețurile de calcul al asigurătorilor pentru manoperă și materiale depășește prețul practicat de vreun atelier auto).

Cum e în UE?

Starea de lucruri în UE este diferită.

În multe state europene funcționează sistemul de plată direct: victima primește despăgubirea de asigurare de la asigurătorul său de răspundere civilă auto. Apoi, asigurătorul victimei transmite dosarul către asigurătorul de răspundere civilă a persoanei vinovate. Atenție: victima nu este despăgubită în baza unei asigurări a propriului autovehicul (Casco), ci în baza asigurării de răspundere civilă auto a persoanei vinovate. Bineînțeles, asigurătorii între ei au încheiate convenții de reglementare a relațiilor reciproce. Pagubele sunt compensate integral (fără deducerea uzurii), asigurându-se satisfacția deplină a clientului.

În ceea ce privește limitele minime obligatorii la asigurarea de răspundere civilă auto, aceste fluctuează de la un stat la altul. În multe state asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto nu are limite, asigurătorii fiind obligați să acopere prejudiciul real fără a li se limita expunerea la pierdere (Tunisia, Slovacia). În state ca Germania, Spania, Elveția, pentru 99% din autovehicule există asigurare de răspundere civilă auto nelimitată, dar contractată pe bază facultativă (pentru un cost suplimentar simbolic).

Și în Moldova există posibilitatea contractării asigurării de răspundere civilă auto facultativă, însă ea presupune doar compensarea pagubelor materiale fără a se aplica uzură și doar în limita legală obligatorie de 180000 lei (vă reamintim că asigurarea obligatorie permite compensarea pagubei doar cu deducerea uzurii).

Directiva 2005/14/EC a Parlamentului și Consiliului UE prevede următoarele sume minime de protecție pentru statele membre UE:

- în cazul vătămarilor corporale, 1 mln. euro per victimă, dar nu mai mult de 5 mln euro per caz, indiferent de numărul victimelor;
- în cazul prejudiciilor materiale, 1 milion de euro, indiferent de numărul victimelor.

Statele membre pot adopta o perioadă de tranziție de până la cinci ani pentru a se alinia la noile cerințe. Este adevărat că pentru Moldova nu sunt obligatorii standardele UE, dar spre ele trebuie să ne orientăm de bună voie din moment ce pe drumurile noastre circulă „valori” comparabile cu cele europene.

Pe piețele de asigurări europene prima de asigurare de răspundere civilă auto fluctuează între 150-300euro, pe când moldovenii plătesc în medie între 15 și maxim 150 euro pentru o astfel de asigurare.

În privința ratei daunei (plăți de despăgubire raportate la încasări din prime), în cele mai multe state acest indicator se situează între 80% și 100% (comparați cu al nostru indicator de 32,9%!) (Sursa: „European Motor Markets”, Swiss Re).

Luând în considerație cele expuse mai sus, dorim să încurajăm inițiativa la care se lucrează de vreo 2 ani în cadrul Inspectoratului Supravegherii Asigurărilor de a primi în sfârșit o Lege cu privire la asigurarea de răspundere civilă auto care ar oferi o protecție reală asiguraților la volan.

Ne rămâne doar să așteptăm și să ...achităm din buzunarele noastre „diferențele” din asigurarea autohtonă de răspundere civilă auto.

Autor: V.Cernica